

Samen(hangend) beleid maken voor dakgebruik

18km² platte daken= onbenut potentieel

Gemeente Rotterdam

<https://youtu.be/vddWYWsHz2I?si=fgDV-8Ewmlq50Icv>

Eveline Bronsdijk
adviseur multifunctionele daken bij gemeente Rotterdam (vanaf 2008)
Speerpunttrekker NDP verankering in beleid

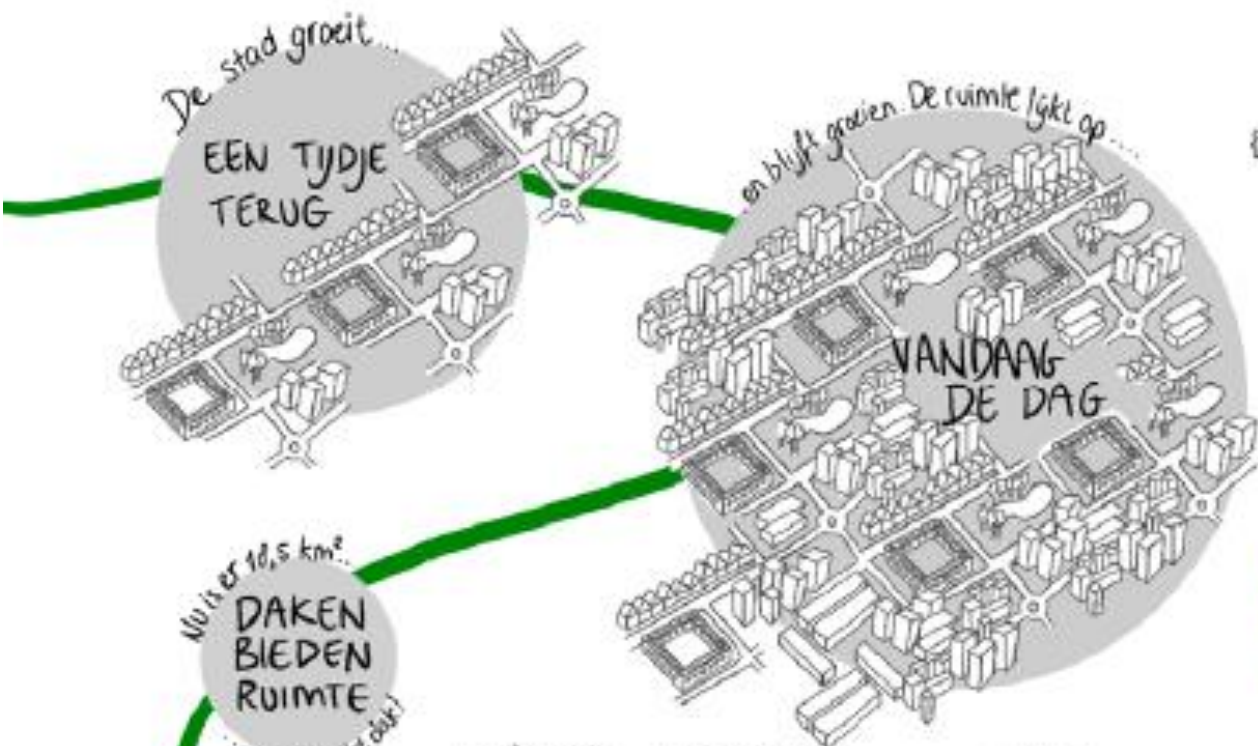
Groene daken 2008 tot heden

- Waterplan II 2007
- Programma groene daken 2008-2014
- RAS 2013
- Water Sensitive Rotterdam 2014-2018
- 1 km² Multifunctionele Daken in de binnenstad / Resilience Strategy 2016
- Rotterdams Weerwoord (--> 2026)
- 20 hectare groen 2019-2022 (2023-2026)
- Programma MFD 2019-2022
- Hoogbouwvisie Rotterdam 2019
- Startnota versnelling zonne-energie 2019
- 3,2 km² zon in 2026
- Smart Cities – Digidaken
- Uitgangspunten Welstandsnota (Optoppen in opkomst)
- .....

Het Dakenverhaal

Nu is er 10,5 km²
DAKEN
BIEDEN
RUIMTE
ongebruikt dak!

- wateroverlast & droogte → OPSLAAG VAN WATER
- biodiversiteit & hittebestrijding → PLEK VOOR NATUUR
- energiebronnen & isolatielagen → SPAREN VAN ENERGIE
- huizen & werkplekken → WONEN & WERKEN
- publiek & privaat → SOCIALE ACTIVITEITEN
- personen & producten → VERVOEREN & VERPAKSEN
- nuts & reserve → VOORZIEN EN VOORKOMEN

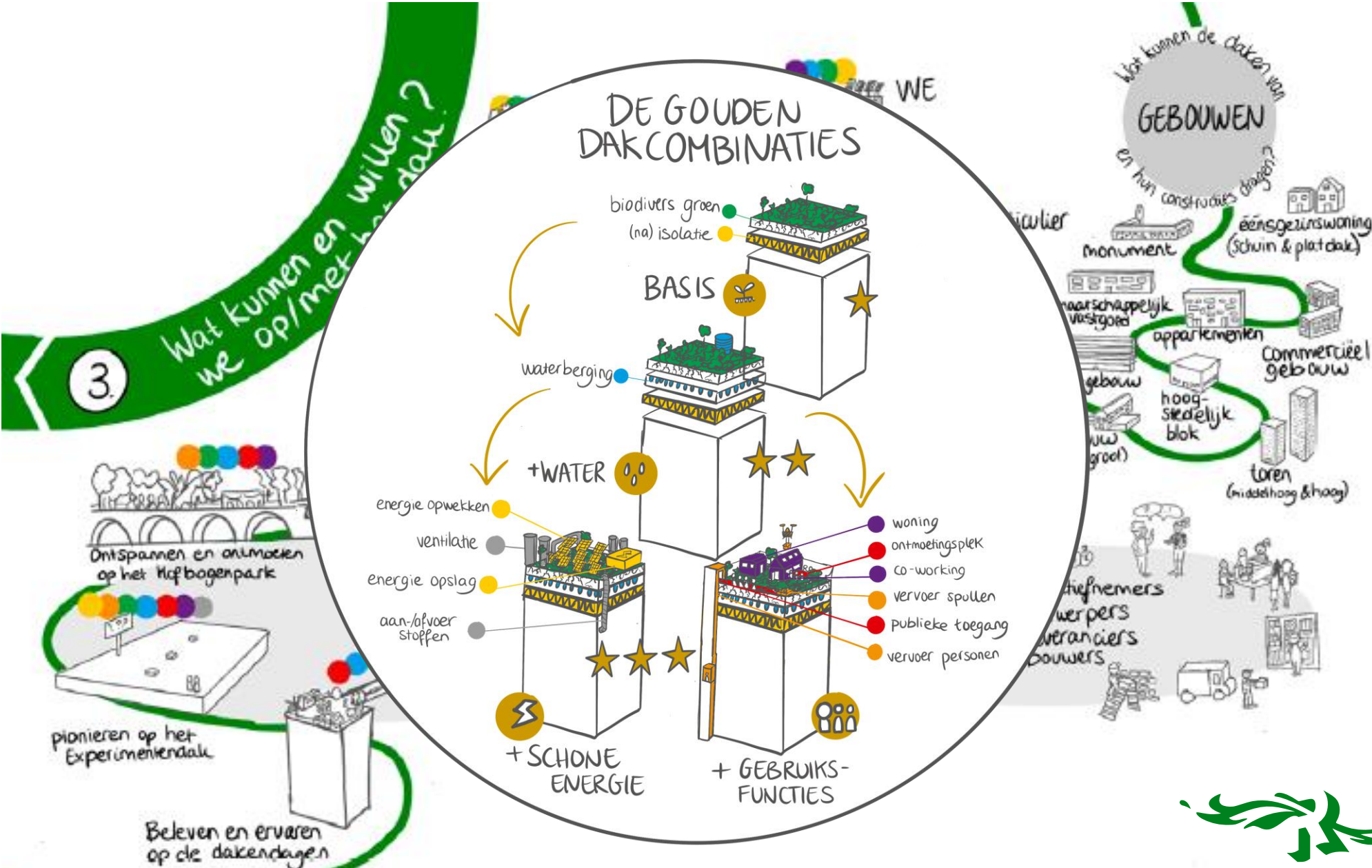
1. Waarom willen we multifunctionele daken?

Daken bieden ruimte

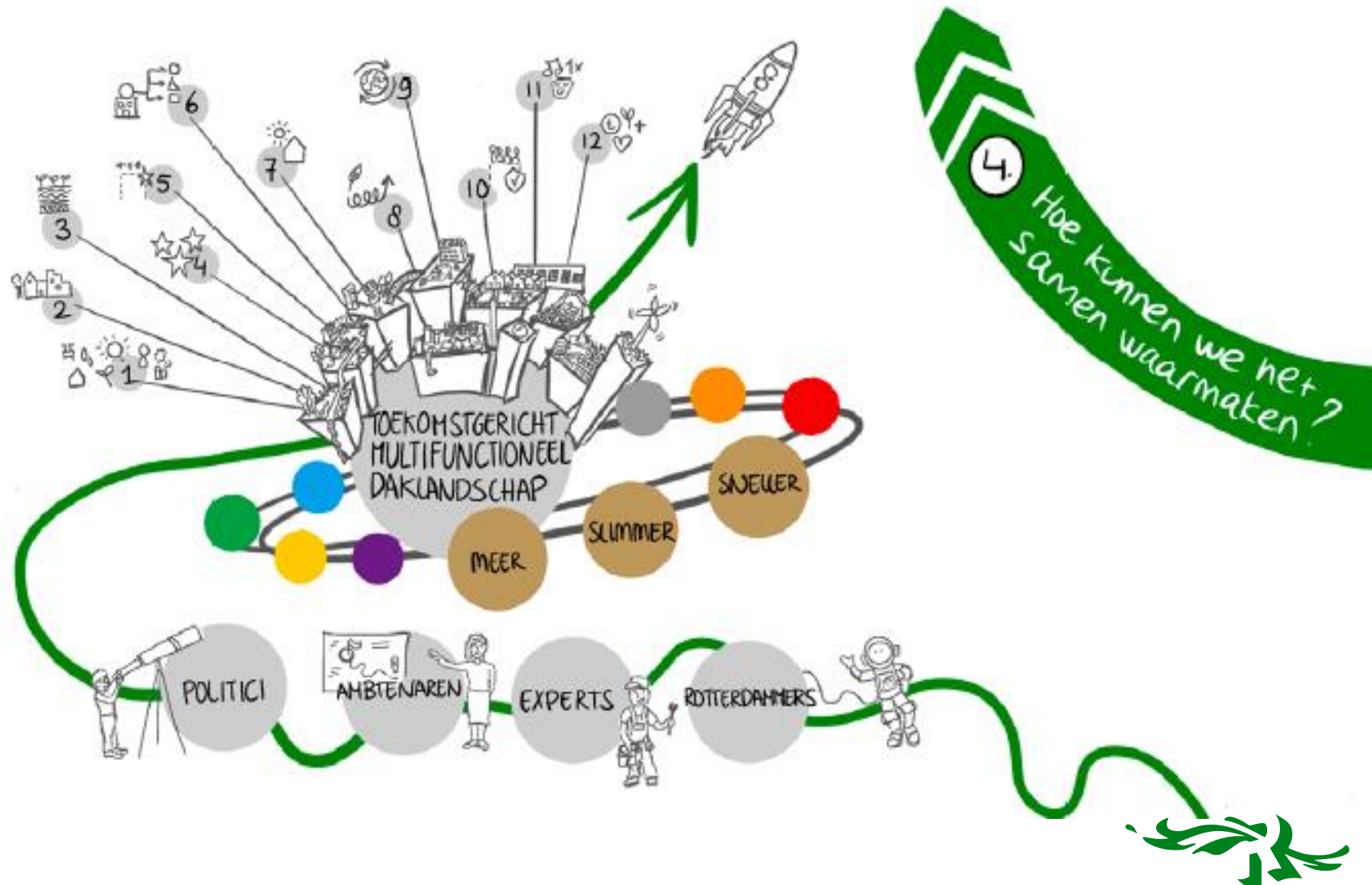

Denken in Kansen

Tijd voor Actie

Toepassen

[RoofScape Rotterdam – YouTube](#)

A prototype for rooftop activation strategies

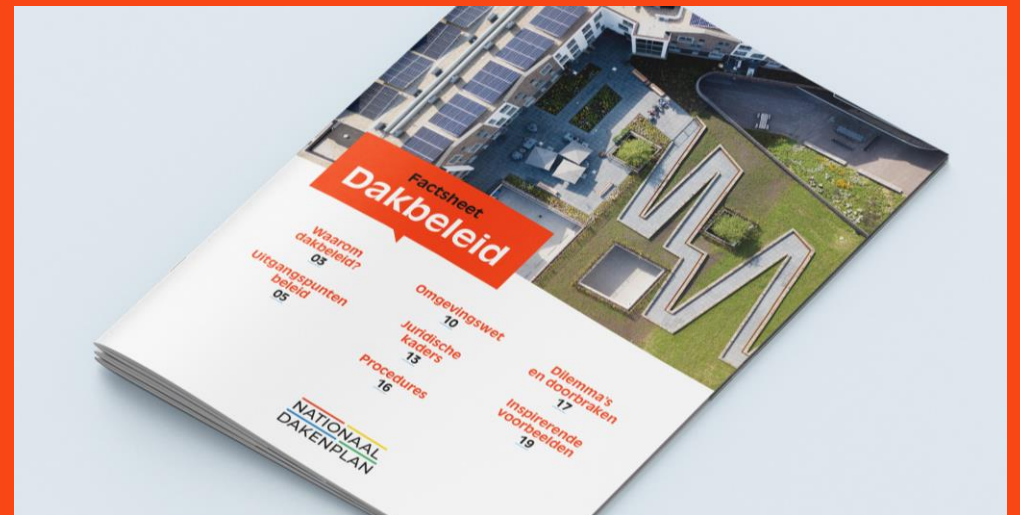

Nationaal Dakenplan

We hebben in Nederland zo'n **400 km²** aan braakliggende platte daken die zich goed lenen voor energieproductie, wateropvang, stedelijke natuur of als plek om te verblijven.

[ndp-handreiking-dakbeleid.pdf \(dakenplan.nl\)](https://www.dakenplan.nl/ndp-handreiking-dakbeleid.pdf)

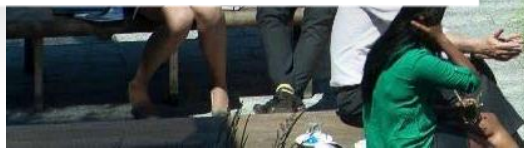
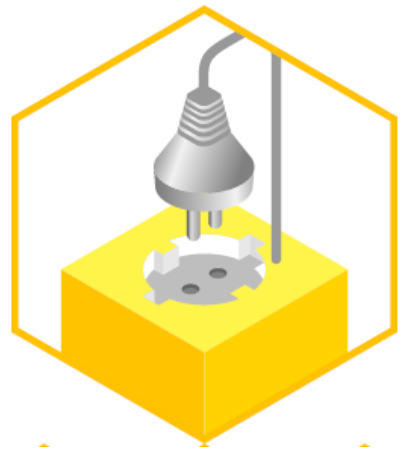
Eveline Bronsdijk
speerpunt trekker NDP –
verankering in beleid

NATIONAAL
DAKENPLAN

Ontwikkel door met elkaar

Inspireer elkaar

2023 opening multifunctionele dak gemeente Zoetermeer

- Rolstoeltoegankelijk multifunctioneel dak
- Variant op de kleuren logo's
- Biodivers

4 KLEUREN DAK

DAKEN INFORMATIE
ZOETERMEER

ROOD - SOCIAAL DAK
Rode daken bevatten eier die dienen voor recreatie. Dit varieert van een terras sportfaciliteit tot uitkijku

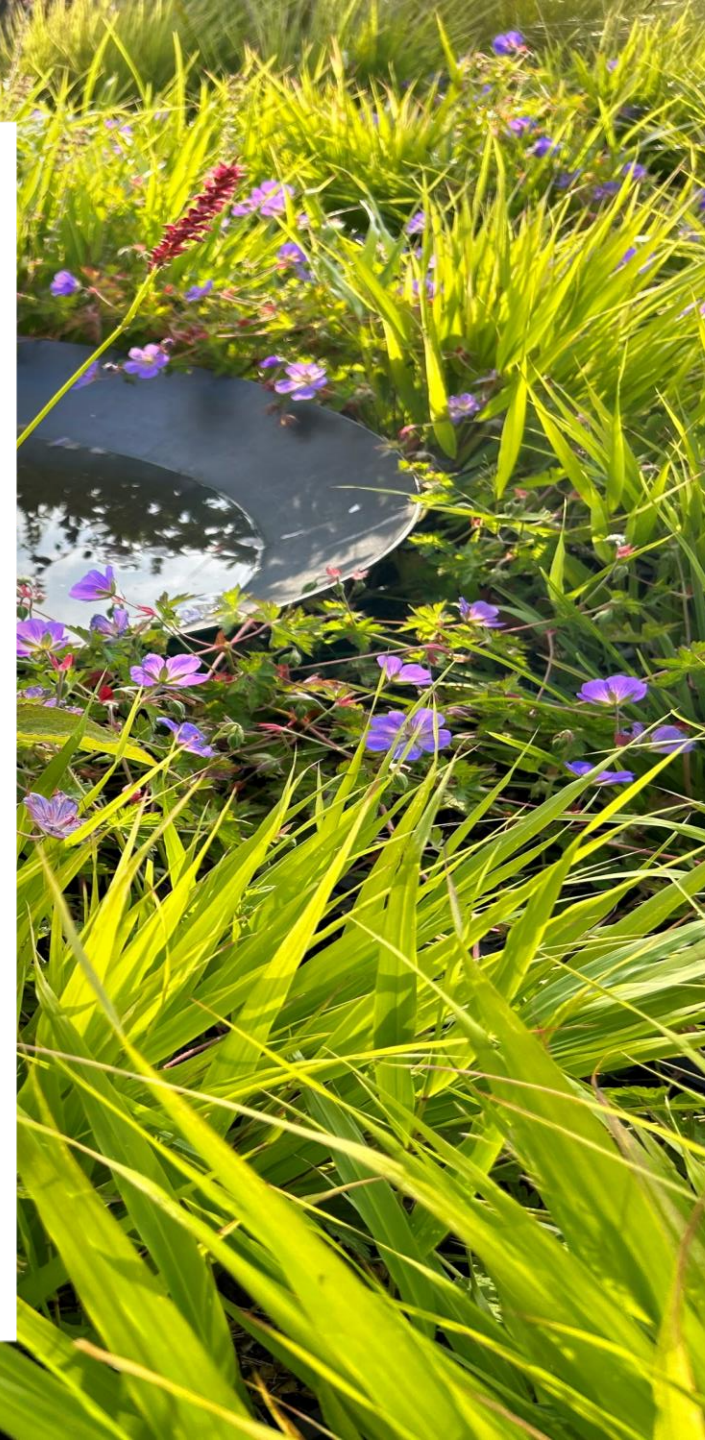
BLAUW - WATER DAK
Blauwe daken bevatten eier die het regenwater opvangt. Dit varieert van wateropsl het groene dak tot een reg waterschaal.

GEEL - ENERGIE DAK
Gele daken bevatten eier die zorgen voor energieop Dit varieert van zonnepane kleine windmolens.

GROEN - GROEN DAK
Groene daken bevatten begroeiing. Dit varieert van en vaste planten tot lichte mos-sedum.

Versterk elkaar

Rotterdamse
dakendagen

Onderzoek met elkaar

Community of Practice

Amsterdam, Den Haag, Utrecht, Rotterdam, met later ook Haarlem, Zoetermeer..

Dakakkoorden

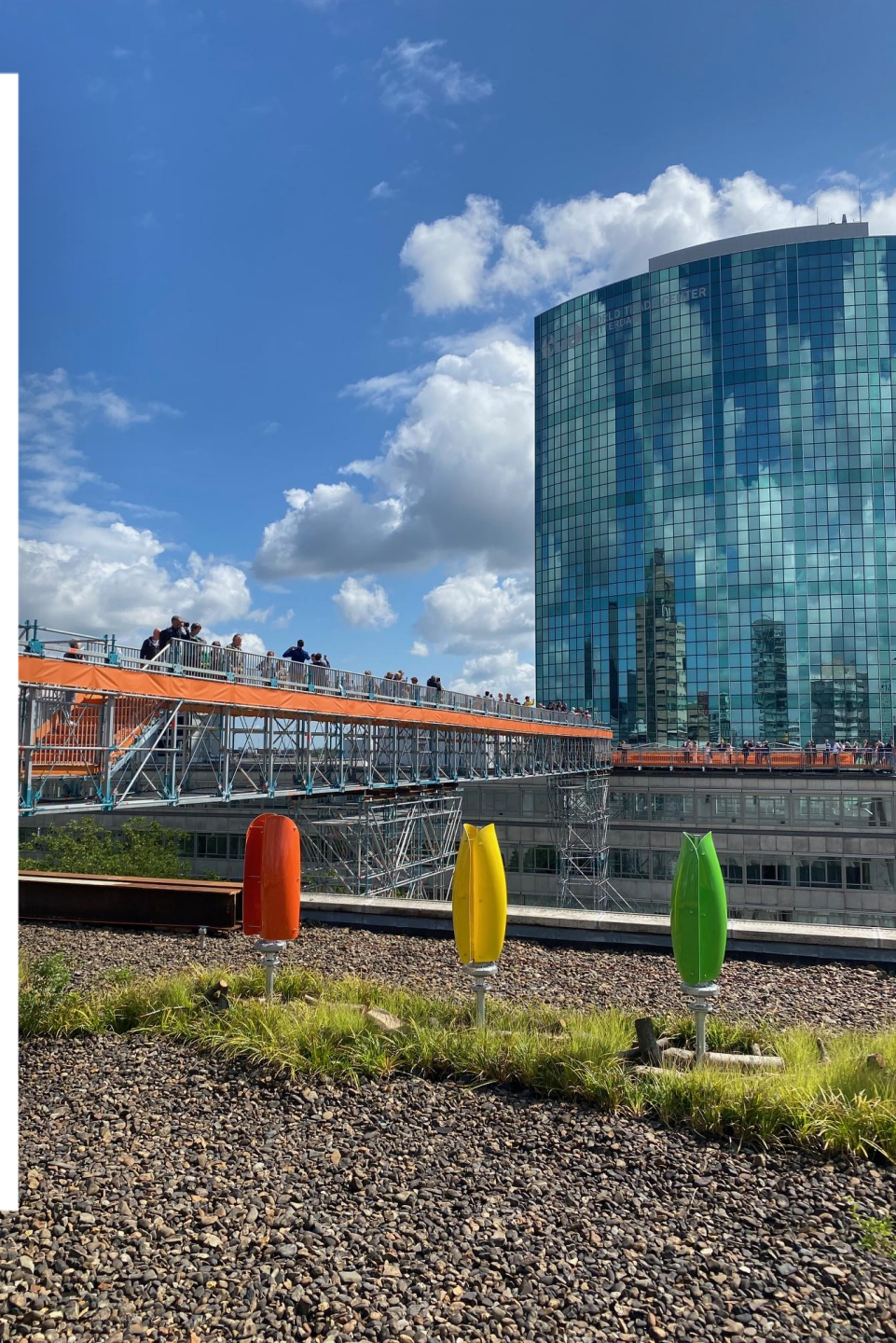
Iedereen is op zoek, leer van elkaar en ga op zoek naar landelijke samenhang

Toepassen nieuwe wetgeving

(Van “nee tenzij, naar ja mits”: we moeten ons allemaal gaan verhouden tot de omgevingswet, op zoek naar de uitwerking van water en bodem sturend etc)

Events:

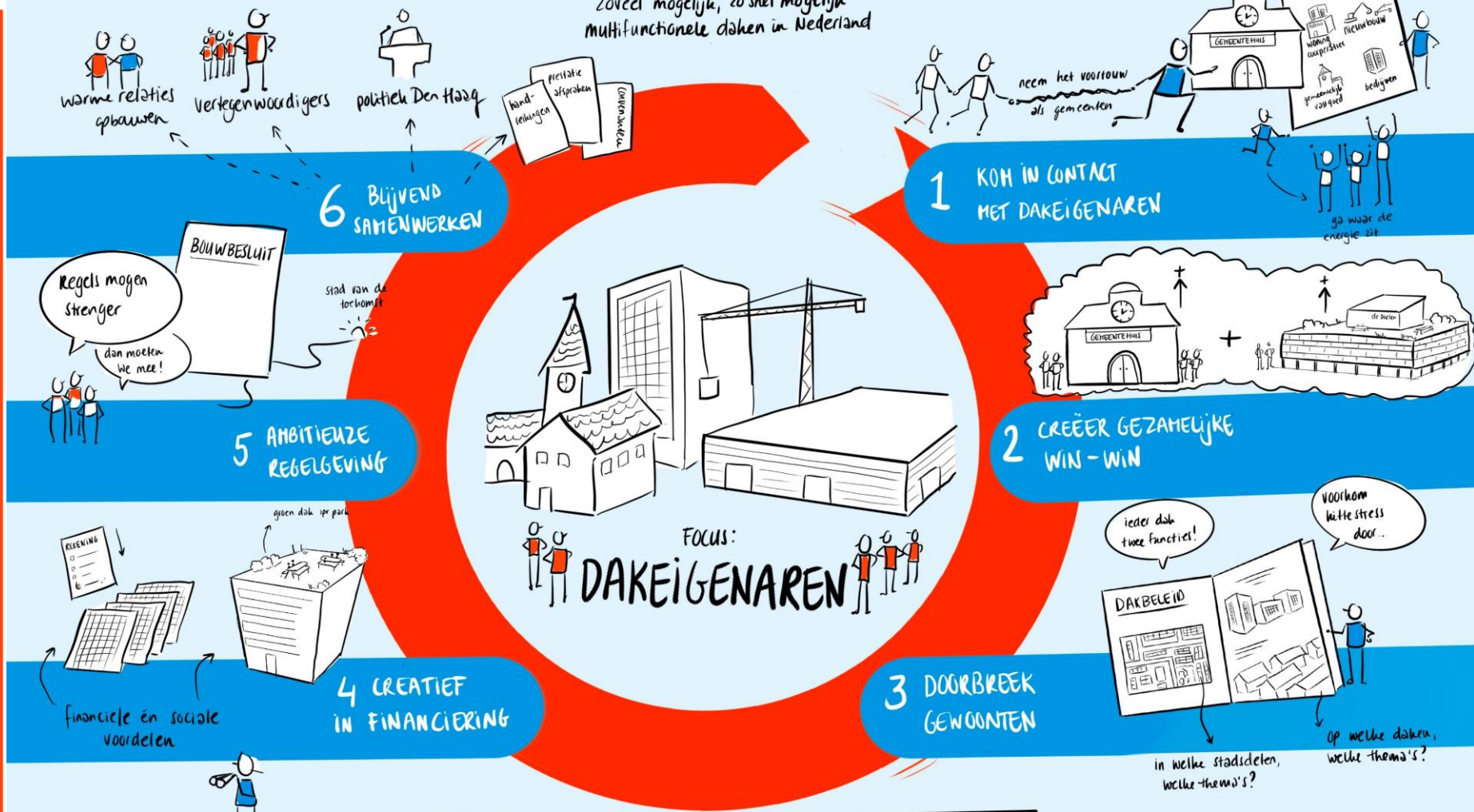
Partner bijeenkomsten NDP
Kennisdag Rotterdamse Dakendagen
Rooftop Symposium
Uit je dak Den Haag

HOE KAN JE ALS GEMEENTE VERSNELLEN?

Zoveel mogelijk, zo snel mogelijk
Multifunctionele daken in Nederland

Deze inzichten komen voort uit drie sessies met dakeigenaren: woningcoöperaties, bedrijven, gemeentelijk vastgoed en nieuwbouw. Meer weten over wat er per sessie is besproken? Ga naar xxx voor de gespreksverlagen of neem contact op met Gips Woldering.

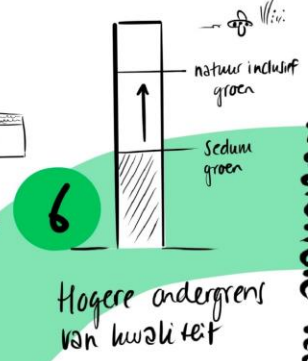
kijk naar de lange termijn!

6 KANSEN

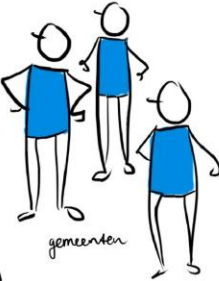
20 snel mogelijk, zoveel mogelijk multifunctionele daken in Nederland

verplichten in plaats van stimuleren!

Nationale kaders

LANDELIJKE PROGRAMMA'S WAAR DE KANSEN KUNNEN WORDEN VERWEZENLIJKT

Zelf aan de slag kleine gemeente

1. Voer het gesprek over multifunctionele daken. Verkennende gesprekken over de potentie van het dak en de lokale kansen, opgaven en risico's.
2. Notitie / Plan van aanpak. De gesprekken doorvertalen naar een verkenning van de lokale interpretatie van multifunctionele daken en het vergezicht.
3. Subsidie dakopgaven. Stimuleren van de belangrijkste dakopgave(n) in het gebied. Een laagdrempelige manier om doelen in praktijk te verwezenlijken.
4. Communiceren. Intern en extern positie innemen rondom het onderwerp van multifunctionele daken door te inspireren en communiceren.

Zelf aan de slag middelgrote gemeente

1. Voer het gesprek over versnellen van multifunctionele daken. Verdiepende gesprekken over het werkelijk integraal benutten van de dakpotentie.
2. Handreiking multifunctionele daken. Het verhaal van de organisatie hoe tegen multifunctionele daken wordt aangekeken en welk perspectief dit biedt.
3. Convenant dakopgaven. Een samenwerkingsovereenkomst tussen overheden om te committeren op de meest urgente dakopgaven in het gebied.
4. Inspiratiedaken. Verken kansrijke (publieke) daken in het gebied welke als inspirerend voorbeeld kunnen dienen en borg de geleerde lessen.

Andere manier van werken en denken

Multifunctioneel beleid betekent automatisch integraal werken en denken. De verschillende opgaven zijn immers op meerdere plekken binnen de organisatie belegd en dit vraagt om brede expertise en commitment.

Door de onderstaande procesprincipes toe te passen wordt het intern organiseren van de multifunctionele benadering overzichtelijker.

Integrale benadering.

Samenbrengen van kennis uit opgaven en afdelingen.
Samenhang staat centraal.

Integreren in lijnorganisatie. Blijvend leereffect door de ruimte van het dak te borgen door in teams en programma's.

Andere manier van werken en denken. Toekomstgericht, innovatief en verbindend. Onderdeel van de transitie.

Aanjagen. Enthousiasmeren en communiceren voor commitment tot ontwikkelingen op het dak.

